

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№95, 23–29 травня 2022

БОЇ ВЗДОВЖ ВСІЄЇ ЛІНІЇ ФРОНТУ НА ДОНБАСІ

Бойові дії продовжуються вздовж усієї лінії фронту на Донбасі. 24 травня президент України Володимир Зеленський підкреслив, що ситуація вкрай складна: фактично Росія зосередила там всі сили, що залишилися, для наступу. Голова Луганської військової адміністрації Сергій Гайдай 25 травня [заявив](#), що 95% Луганської області окуповані російськими збройними силами. На підконтрольній Україні території області перебуває понад 40 тисяч людей, з яких переважна більшість не хоче евакуюватись. Тривають бої за Сіверськодонецьк. Голова військової адміністрації Олександр Стрюк [заявив](#), що українські військові перебувають у "важкій оборонній позиції", оскільки бої йдуть на околицях міста. За [словами](#) голови Луганської області Сергія Гайдая, російські збройні сили зазнають численних втрат. На [думку](#) Інституту вивчення війни (ISW), битва за Сіверськодонецьк, незалежно від її результатів, швидше за все, завадить продовженню Росією широкомасштабних наступальних операцій. За [оцінками](#) Пентагону, просування Росії на Донбасі пов'язане, зокрема, з географією місцевості, при цьому російським збройним силам не вдалося розв'язати проблему з командуванням, і попри величезну кількісну перевагу, російські війська досягли лише [незначних](#) успіхів на Донбасі. За [даними](#) розвідувальних оглядів Міноборони Великої Британії, найближчими днями пріоритетними діями для російських підрозділів буде форсування річки Сіверський Донець у районі частково [захопленого](#) міста Лиман (Донецька область). Також російські війська здійснюють активну підготовку до

наступальних дій у [Запорізькому](#) напрямку, а Харків та Харківська область [продовжують](#) зазнавати [обстрілів](#).

Протягом тижня військовослужбовці угруповання Об'єднаних сил [відбили](#) 76 ворожих атак та знищили десятки одиниць техніки на Донбасі. Станом на ранок 30 травня підрозділи ЗСУ продовжують наступ на півдні України. На [думку](#) американського Інституту вивчення війни, успішна контратака ЗСУ у Херсонській області може порушити плани російських сил, змусивши їх стягнути туди підрозділи з інших напрямків, а також уповільнити закріплення окупантів на півдні.

Станом на 29 травня Росія [втратила](#) у війні понад 30 тисяч військовослужбовців.

Про ситуацію на фронті на ранок 30 травня – [тут](#).

РЯД КРАЇН ЗАКЛИКАЄ ЄС ДОБИВАТИСЯ ВІД УКРАЇНИ МИРНИХ ПЕРЕГОВОРІВ З РОСІЄЮ

Італія, Угорщина та Кіпр на зустрічі представників ЄС [закликали](#) Євросоюз добиватися припинення вогню в Україні та мирних переговорів з Росією. Це суперечить позиції інших країн ЄС, які мають намір зайняти жорстку позицію на саміті 30-31 травня. При цьому у проекті підсумкової заяви саміту йдеться, що Європейський Союз "непохитний у своїх зобов'язаннях допомогти Україні реалізувати її невіддільне право на самооборону проти російської агресії" і не згадується про мирні переговори.

МІСТАМ БІЛЯ ПЕРЕДОВОЇ ТА НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ ЗАГРОЖУЄ ГУМАНІТАРНА КАТАСТРОФА

Міста Лисичанськ і Сіверськодонецьк (Луганська область) опинилися на передовій бойових дій, російські війська намагаються взяти їх в оточення, через що містам загрожує гуманітарна катастрофа. У [Сіверськодонецьку](#) доступний лише початковий рівень медичної допомоги, немає електроенергії, водопостачання та мобільного зв'язку. Евакуація вкрай утруднена. Про те, що відбувається в Лисичанську, [розповідає](#) Громадське.

За словами радника міського голови Маріуполя Петра Андрющенка, у тимчасово окупованому місті катастрофічно не вистачає людей для [здійснення](#) поховань та потужностей імпровізованих моргів. Навчальний рік продовжили до 1 вересня, щоб викладати школярам російську історію, мову та літературу. Про ситуацію в окупованому Маріуполі – [тут](#).

РОСІЯ СПРОСТИЛА ОТРИМАННЯ ГРОМАДЯНСТВА ДЛЯ ЖИТЕЛІВ РЯДУ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ, ЦЮ ПРАКТИКУ ЗАСУДЖУЮТЬ КРАЇНИ ЗАХОДУ

25 травня президент Росії Володимир Путін [спростив](#) процедуру набуття російського громадянства для жителів Херсонської та Запорізької областей України. Такі практики почали застосовувати й в окупованому [Маріуполі](#). Офіс президента України та Міністерство закордонних справ України зазначили, що це рішення є юридично нікчемним. Радник голови Офісу президента України Михайло Подоляк [наголосив](#), що жодних позитивних наслідків для цієї території, українських громадян чи міжнародного права цей указ не дасть. МЗС України [заявило](#), що таке рішення відкриває шлях до примусової видачі мешканцям тимчасово окупованих територій у Херсонській та Запорізькій областях російського громадянства, що є грубим порушенням суверенітету та територіальної цілісності України, норм та принципів міжнародного гуманітарного права. У відомстві закликали міжнародне товариство зупинити Росію, яка вчиняє злочини проти України та її мешканців. США та ЄС засудили видачу громадянства Росії на тимчасово окупованих територіях. Спікер Держдепартаменту США Нед Прайс [назвав](#) цю практику "частиною спроб Росії підпорядкувати народ України", а глава представництва ЄС Матті Маасікас [зазначив](#), що ніхто не визнає законність подібних дій.

РОСІЯ ПОРУШУЄ КОНВЕНЦІЮ ООН ПРО ГЕНОЦИД: ДОПОВІДЬ ЕКСПЕРТІВ

Росія порушила Конвенцію ООН про геноцид. Такого висновку дійшли незалежно одна від одної дві експертні групи - New Lines Institute і Центр Рауля Валленберга, які [проаналізували](#) як задокументовані дії російської армії в захоплених населених пунктах, так і виступи вищих посадових осіб РФ і телепропагандистів. Експерти заявляють про серйозний та неминучий ризик геноциду в Україні та підкріплюють свої звинувачення довгим переліком доказів. Відповідно до Конвенції ООН про геноцид, її підписанти, у тому числі й Росія, мають юридичне зобов'язання запобігти геноциду, і звіт закликає міжнародну спільноту діяти.

Наразі парламенти 7 країн: Естонії, Латвії, Канади, Польщі, Литви, Чехії та України [визнали](#) дії Росії в Україні геноцидом.

ПЕРЕГОВОРИ ПРО НАДАННЯ УКРАЇНІ ЗБРОЇ ВЕЛИКОЇ ДАЛЬНОСТІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Хоча західні країни останніми тижнями почали передавати більше важкого озброєння, українські чиновники заявляють про необхідність озброєння великої дальності, яке може значно покращити позиції ЗСУ на фронті.

23 травня відбулася друга [зустріч](#) Консультативної групи з питань оборони України у форматі "Рамштайн", куди входять понад 40 країн-партнерів. У засіданні брали участь також представники низки нових країн. Напередодні зустрічі президент України Володимир Зеленський [оголосив](#), що очікує на рішення про надання Україні американських реактивних систем залпового

вогню MLRS. Під час засідання 20 країн оголосили про нові пакети допомоги у сфері безпеки для України. За його підсумками міністр оборони США Ллойд Остін [зазначив](#), що агресія Росії є викликом міжнародному порядку та свободі, і за минулий місяць група спромоглася скоординовано надати допомогу Україні, при цьому відмовившись обговорювати конкретні назви систем озброєнь, які надаватимуться Україні. Третє, очне засідання відбудеться у Брюсселі 15 червня на полях міністерської наради НАТО.

The Wall Street Journal із посиланням на американських чиновників [повідомляє](#), що адміністрація президента США Джо Байдена хоче відправити далекобійні системи в рамках збільшеного пакета військової допомоги Україні. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [зазначив](#), що важке озброєння перебуває на першому місці на порядку денному переговорів США та України. Сполучені Штати та Україна [обговорюють](#) постачання далекобійної зброї та обмеження її використання через можливу ескалацію, якщо удар буде завдано по глибокому тилу Росії.

Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров [назвав](#) постачання західними країнами України далекобійного озброєння "серйозним кроком до неприйнятної ескалації". За повідомленнями [ЗМІ](#), між країнами НАТО, ймовірно, є неформальні домовленості щодо окремих видів озброєння, які не потрібно надавати Україні, щоб не спровокувати Росію.

Заступник міністра оборони України Ганна Маляр [наголосила](#), що Україна вже уклала практично всі угоди щодо постачання озброєння, але для їх виконання потрібен певний час.

Рада Євросоюзу 24 травня [затвердила](#) надання Україні додаткової допомоги у розмірі 500 мільйонів євро для закупівлі військового обладнання. Кошти виділяються у межах Європейського фонду миру. Коментуючи це рішення, високий представник ЄС Жозеп Боррель наголосив на прихильності ЄС та його країн-учасниць до зусиль з захисту України.

Welt з посиланням на документи [пише](#), що канцлер Німеччини Олаф Шольц відмовився постачати Україні важке озброєння, посилаючись на угоди з союзниками з НАТО, водночас країна з кінця березня майже не постачала легкого озброєння.

Проте посол Німеччини в Україні Анка Фельдгузен [заявила](#), що її країна має намір надати Україні один мільярд євро грантової допомоги. Станом на 25 травня загальна сума прямої [шкоди](#) економіки України внаслідок пошкоджень і руйнування будівель та інфраструктури перевищує 105,5 мільярда доларів, а загальні втрати економіки – 564-600 мільярдів доларів.

Уряд [Японії](#) ухвалив рішення про виділення екстреної грантової допомоги Україні у розмірі 166 мільйонів доларів на гуманітарні цілі.

ЄС НАМАГАЄТЬСЯ ДОМОВИТИСЯ ПРО НАФТОВЕ ЕМБАРГО, ЄВРОКОМІСІЯ ПРОПОНУЄ ВИЗНАТИ УХИЛЕННЯ ВІД САНКЦІЙ ЗЛОЧИНОМ

Переговори про нафтове ембарго для Росії в рамках шостого пакета санкцій Євросоюзу продовжуються. Серед іншого Європейська комісія [запропонувала](#), щоб заборона поширювалася лише на російську нафту, що доставляється до ЄС танкерами. Виключення з ембарго ключового нафтопроводу "Дружба" ЄС намагався розв'язати заперечення Угорщини та дійти згоди. За день до запланованого саміту ЄС, темами якого стануть війна в Україні, енергетика та продовольча безпека, Євросоюз так і не зміг домовитися про ембарго, проте дипломати намагатимуться досягти прогресу у питанні постачання нафтопродуктів трубопроводами до країн Центральної Європи, [повідомляє Reuters](#). Верховний представник ЄС із закордонних справ та політики безпеки Жозеп Боррель [сподівається](#), що угода буде досягнута 30 травня на саміті ЄС. Через санкції щодо суден у морі продовжує знаходитися [рекордна](#) кількість російської нафти, покупців на яку знайти вкрай проблематично через вже введені та заплановані санкції.

Єврокомісія 25 травня запропонувала [визнати](#) злочином ухилення від санкцій, а також представила спосіб конфіскації у порушників доходів, отриманих в обхід обмежувальних заходів. Литва, Латвія, Естонія та Словаччина [закликають](#) конфіскувати заморожені Євросоюзом російські активи. Зазначається, що Росія зобов'язана взяти участь у відновленні України від наслідків вторгнення, а ЄС слід визначити законні шляхи використання заморожених ресурсів як джерела фінансування. При цьому, якщо законні способи конфіскації активів знайти не вдасться, їх необхідно розморозити після того, як Росія компенсує завдані збитки. Водночас за [інформацією](#) агентства Associated Press, яке посилається на офіційних осіб, західні союзники розглядають ідею зняття санкцій з російських олігархів в обмін на фінансування відновлення України.

СПІВРОБІТНИК ПОСТІЙНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА РОСІЇ ПРИ ООН ОГОЛОСИВ ПРО ВІДСТАВКУ ЧЕРЕЗ НЕЗГОДУ З ВІЙНОЮ

Співробітник російського постійного представництва при ООН у Женеві Борис Бондарєв [заявив](#) про свою відставку через війну Росії проти України, ставши, ймовірно, першим російським кадровим дипломатом, який публічно заявив про незгоду з діями Росії в Україні. "Розв'язана Путіним агресивна війна з Україною, а за фактом з усім західним світом - не лише злочин проти українського народу, а й, мабуть, найтяжчий злочин проти народу Росії", - написав Бондарєв. У коментарі Reuters він також [сказав](#), що висловлював занепокоєння вторгненням в Україну іншим співробітникам посольства, проте його закликали мовчати, щоб уникнути можливих наслідків. В [інтерв'ю](#) The New York Times Бондарєв наголосив, що у розв'язанні конфлікту винен не лише президент Росії Володимир Путін, а й російське МЗС. Відставку Бориса Бондарєва прокоментував пресекретар президента Росії Дмитро Песков, [заявивши](#), що той "виступив проти спільної консолідованої думки нашої країни". Російський журналіст Костянтин Еггерт у статті на Deutsche Welle [зазначає](#), що Міністерство закордонних справ Росії є пропагандистським, а не

дипломатичним органом і називає вчинок Бориса Бондарєва публічним вироком репутації міністерства.